

Izhaja vsaki četrtki ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 17. februarja 1910.

7. številka.

Prevzvišeni knezo-nadškof o krščansko socialnem delovanju.

Že dolgo nismo slišali tako prijetnih in tolažbe polnih besed kot v pastirskem listu, ki ga je izdal prevzvišeni knezonadškof za letošnji štiridesetdanski postni čas. Prevzvišeni odobruje v njem vse naše krščansko-socialno delovanje, s katerim se ubivamo že dvajset let. Navadili smo se bili sprejemati za vse trude le posmehevanje, češ: Čemu vse to? Zakaj bi rajši v miru ne živeli? Čemu vsa ta društva, zadruga in posojilnice?

Vse te pomisleke razpršuje letošnji pastirski list. Nasproti vsem tistim, ki nam svetujejo, naj bi rajše križem roke držali in v miru živeli, ki nasprotujejo društveni in zadružni organizaciji kliče prevzvišeni knezo nadškof:

Tu ne smemo rok križem držati. Oni ogenj ljubezni Božje, ki ga je Kristus prinesel na svet, ki je razsvetljeval in navduševal apostole, mučenike, spoznavavce, da so svet preobrazili, naj vžiga tudi Vas, da razširjate kraljestvo Božje v družini, občini, domovini svoji. Učite torej in svarite bližnjega, ustanovljajte ali podpirajte katoliška zavetišča, sirotišča, mladeniške in Marijine družbe, dobrodne bratovščine, podporna in izobraževalna društva, društvo sv. Rafaela za izseljence, društvo zoper trgovino s človeškim mesom, misijone, deška naša semenišča, posebno še družbo sv. Vincenca itd.

Te besede prevzvišenega knezonadškofa, naj nam bodo kot dragocen dokument. Shranimo ga dobro! Zdi se, kakor bi slišali sv. Pavla, apostola, ki je za jeruzalemsko podporo blagajno nabiral po Antihiji in po celi Mali Aziji. Nabral je velike zneske za reveže, vdove in sirote v Jeruzalemu zlasti ob času, ko je tam zavladovala lakota. Sv. apostol Jakob pravi: „Čista in neoskrunjena bogaboječnost (religija) pred Bogom in Očetom je ta, skrbeti za sirote in vdove v njih stiski“. (1, 27) Apostoli so priporočali prvim kristjanom celo, naj si s postom pritrjujejo, da bodo mogli dajati za reveže. V isti namen je sv. Pavel priporočal pridno delo. Tako so apostoli skrbeli za krščansko dobrodelno organizacijo.

Kar nas pa v letošnjem pastirskem listu najbolj razveseljuje in navdušuje za nadaljnje krščansko socialno delo so sledeče besede:

Glejte s temi in enakimi deli usmiljenja si boste zaslužili nebesa. Ta dela bo od nas terjal naš

Odrešenik in sodnik na vesoljni sodbi, torej vpricho vseh ljudij, ker ravno ona združujejo človeško družbo. Kaj bi bil svet brez ljubezni?

Krščansko-socialna organizacija ni le delo za ta svet, za gospodarsko in narodno povzdigo našega ljudstva, ampak je tudi zveličavno delo, s katerim si služimo večno plačilo, delo, katero bo tiral od nas Odrešenik in sodnik na sodbi vpricho vseh ljudi. Krščansko-socialna organizacija združuje in vzdržuje človeško družbo in dosledno poleg milosti Božje tudi katoliško cerkev. Te besede zaslužijo, da jih vernikom dobro razložimo, ne-le enkrat, ampak ob raznih prilikah.

Program, ki ga odobruje prevzvišeni knezo-nadškof v letošnjem pastirskem listu, je program „Primorskega lista“, ki ga razvija že osemnajsto leto. „Primorski list“ je stal ob zibelki vse naše krščansko-socialne organizacije na Goriškem. Mnogo smo v zadnjih osemnajstih letih zasnovali. Ostaja pa nam še veliko dela. Polje, ki je imamo obdelovati, je široko. Zato pa pozdravljamo besede prevzvišenega knezo-nadškofa, ki nam dajejo nov pogum in novo moč za nadaljnje delo. Po začrtani poti, ki jo blagoslovlja naš višji pastir, pogumno, vztrajno in složno naprej do novih uspehov in novih zmag!

Hujskanje brez konca in kraja.

Protestni shodi, od katerih je pričakoval A. Gabršček, da napotijo ljudske množine nekako z vilami in sekirami v mesto, da poženejo poslance S. L. S. iz zbornice goriške, niso imeli zaželjenega uspeha. Ne le pristaši S. L. S., marveč tudi agrarci in liberalci so se smejali pretiranemu izbruhom jeze in gnjeva, ki so leteli iz ust od jeze penečega se generala, ter so ostali hladni v dnu svoje duše.

Laški zavezniki slovenskih liberalcev so nestrpnost čakali uspehov liberalne hujskarije. Ker so ti izostali, začeli so sami hujskati slovensko duhovščino in slovensko ljudstvo na način, ki je jedin svoje vrste.

Brezvestno so nahujskali italijansko duhovščino proti deželnemu odboru, ker je ta prinesel v zbornico znani predlog o cerkvenih računih. V svoji slepi jezi, da deželni zbor redno zboruje, so pozabili Gabrščekovi pomagati, da je prinesel prvi v zbornico oni predlog profesor bogoslovja, da ga je predlagal v sprejem katoliški župnik in da je zanj glasoval prošt goriški, monsignor Faidutti. Pozabili so hujskati prečitati oni predlog, ki meri na to, da bi deželni odbor olajšal delo c. kr. glavarstvom, ki

nimajo potrebnega osebja za pregled in rešitev takih računov, ne da bi s tem kratil pravice zadevnih oblastij. Namen temu predlogu je, prihiteti na temelju tozadevnih obstoječih zakonov starašinstvom in cerkvenim odborom na pomoč, da bi prišli o pravem času do naloženih doklad v pokritje cerkvenih potrebščin.

Gospodje okolu lista „L'Eco“ so hoteli nahujskati tudi slovensko duhovščino proti označenemu predlogu in deželnemu odboru; toda ta je bila bolj previdna in ni šla slepo na limance furlanskim hujskacem. Prepričala se je, da je ta hujskarija le politično šarlatanstvo, ki zlorablja lepa in častna imena v svoje nečedne politične svrhe.

Kar počenja pa italijanska ljudska gospoda, oziroma njena glasila sedaj, ko je deželni zbor sprejel predlog deželnega odbora za ustanovitev deželnega kreditnega in hranilnega zavoda ali — kakor se je v krajši obliki reklo — deželne hranilnice, to je nezasišano.

Najprej je treba povedati, za kaj se gre. Deželni hipotečni zavod je pridobil pravico do agencije avstro-ogerske banke, ki je največji denarni zavod v Avstriji. S tem mu je mogoče dobivati denar iz tega denarnega zavoda po najnižji obrestni meri. Toda v svrhu, da bi spravil denar v promet, mu je treba posredovalnega zavoda med obstoječimi posojilnicami in avstro-ogersko banko. Ta posel opravlja sedaj filijalka kreditne banke, ki je spekulativno židovsko podjetje in sprejema denar po 4% ter ga izposojuje po 5% in 6%, dočim bo deželni kreditni in hranilni zavod izposojeval denar po isti obrestni meri, kakor avstro-ogerska banka, ter bo zahteval le toliko več, da krije režijske stroške. V izgled navajamo sledeče: „Centralna posojilnica“ nalaga denar, kateri ga hipno ne rabi, v navedeno filijalko po 4%; če pa ona denar rabi, mora plačati 5%, dočim bode deželni zavod prejemal denar — n. pr. — tudi po 4%, posojeval pa po 4¼%. To bode gotovo v korist „Centralni posojilnici“, Montu in drugim posojilnicam na Goriškem, katere bi potrebovale denar.

To je glavni namen novega deželnega denarnega zavoda. Inače se bo pečal zavod večinoma z eskomptom in reeskomptom menic; hranilne vloge mu bodo le postranska stvar.

Toliko slovenski kakor tudi italijanski poslanci so začetkom nezaupno stali pred tem predlogom deželnega odbora o ustanovitvi deželne hranilnice. Zato so pa v različnih sejah vsestransko proučili to zadevo ter si dali natančno pojasniti namen, pomen in končni cilj novega podjetja. Po resnem in treznem razmotrivanju in proučenju so se povsem uverili, da novi denarni zavod bo v korist deželi in našemu ljudstvu, ter da ne bode nikakor škodoval obstoječim posojilnicam, kakor jim direktno ne škoduje filijalka kreditne

banke. Pred 14. sejo deželnega zbora so poslanci S. L. S. v klubovi seji še enkrat stvar resno premislili in soglasno sklenili, glasovati za predlog deželnega odbora.

Kršč.-socialni italijanski poslanci so vse žile napeli, da bi pripravili slovenske poslance do tega, da bi prelomili svojo obljubo, namreč vedno glasovati po svoji najboljši vesti in vedi za ono, kar je deželi v korist. Predlagali so, naj se zadeva odgodi, kar bi pomenilo toliko, kot da se pokoplje; hvalisali so in predlagali ustanovitev filijalke avstro-ogerske banke i. t. d.; a vse to ni nič pomagalo; slovenski poslanci so ostali zvesti svoji dolžnosti in svojemu sklepu.

Zato pa kar besnijo listi te frakcije. „Il Popolo“ bljuva ogenj in žveplo na slovenske poslance, posebno na dr. Gregorčiča. Kdor ima priliko, naj si zadnjo številko tega lista naroči in pazljivo čita, da se uveri, kako nizko so padli stebri te stranke.

Ker so pa gospodje uverjeni, da jim njihove hujskarije v Furlaniji ne bodo mnogo koristile, pozivljajo slovensko duhovščino, naj naredi konec sramotni politiki dr. Gregorčiča. Tako piše list prošta Faiduttija, ki je bil zvezan z A. Gabrščekom, čegar list „Soča“ je opetovano imenovala zgodbe s. pisma zbirko židovskih pravljic, ki spadajo med staro šaro.

Vse meje dostojnosti presega pa hujskarija v listu „L'Eco del Litorale“ z dne 12. februarja t. l., ki piše v uvodnem članku, da je deželni zbor glasoval za 1.412.729 K podpor in prispevkov v različne namene. Nesramnost tega lista je dospela do vrhunca s trditvijo, da največji del tega zneska se je dal dr. Gregorčič-u, ki je bil plačan z deželnim in večinoma s furlanskim denarjem za trdno zvezo z italijanskimi liberalci.

List piše z debelimi črkami: „Plačan je bil torej od Italijanov, da je izdal italijanske interese in pobijal italijansko ljudsko stranko; Gregorčič je bil plačan od italijanskih liberalcev v svrhu, da bi ponižal lastnega knezo-nadškofa“. — Kako naj poniža dr. Gregorčič svojega nadškofa z glasovanjem za deželni kreditni zavod? Naravno je, da knezonadškof kot varuh „Monta“, boječ se konkurence, katero rišejo neki gospodje na steno, je glasoval proti ustanovitvi novega denarnega zavoda, kakor je naravno, da so poslanci S. L. S. kot varuhi deželnih koristij glasovali za ustanovitev. Enako naravno je, da dr. Faidutti z dr. Bugattom je glasoval v zmislu „Monta“, od katerega dobiva sredstva za svoje spekulacije, ter da se je zauzemal za ustanovitev podružnice avstro-ogerske banke, za katero je že delal priprave, da jo spravi v svojo odvisnost. Ker se mu to ni posrečilo, skuša stvar pa po-

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem ustanovil v Vipolžah nov, lepo urejen mlin na benzin. Vabim p. n. trgovce in obrtnike na deželi in v mestu, naj blagovole naročevati belo in rumeno moko prve vrste ter domačo turščico v mojem mlinu. Vabim tudi naše kmetovalce v Brdih, naj se blagovole posluževati te priroke, saj v naših krajih nisimo še imeli kaj podobnega. V zalogi imam tudi dobro briško ribolo, tropsko žganje in slibovec. Na zahtevo pošiljam brezplačno tudi vzorce.

Se spoštovanjem

Vincenc Jasnič,
posestnik in obrtnik v Vipolžah
p. Kozana.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od g. Antona Obidiča njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter

Jedilno fino	K 1.04	Marsiglia . . .	K 1.28
istrsko	" 1.12	Bombay	1.20
Corfu	" 1.20	Bari	1.40
Puglie	" 1.20	Lucca	1.60
Jesih vinski		najfinejše . . .	2-

Priporočam č. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

odlikovana mizarska delavnica s strojnim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Odlikovana pekarija in sladničarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu (v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporočam se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporočam preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

JAKOB ŠULIGOJ

urur c. kr. državne železnice
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

priporočam zlatino in srebrnino vse h vrst. Prstane, poročne rinkke, verižice in vse druge zlate predmete.

TRGOVINA S SEMENI

na debelo in drobno

Sever & Urbanič

v LJUBLJANI

Marijin trg. (nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo

zanesljivih semen

kakor: domačo deteljo, lucerno ali večno deteljo, velikansko krmilno peso, korenje za krmo, vsakovrstna travna semena, mešanice za suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo, zelenjadna in cvetlična semena na vago in v vrečah po 10 in 20 v, pristno gorenjsko repo, čebulček, rusko laneno seme, rafijsko liče, cepilni vosek, drevesni karbolinij itd.

Cenovnik pošljeva na zahtevo zastoj.

Aleksander Ambrožič,

urur in trgovec

v Gorici, Tekališče Jos. Verdija 26, v Gorici.

Podpisani priporočam svojo veliko moderno zalogo pravih švicarskih žepnih, stenskih, salonskih in budilnih ur, pravih gramofonov, dalje verižic, prstanov, uhanov, priveskov itd. v zlatu in srebru vse po jako zmernih cenah. — Popravila izvršujejo se točno in ceno. — Vsaka ura se jamči eno leto. —

Naznanilo.

Tvrdba IVANČIČ & KURINČIČ uljudno naznanja vsem svojim cenj. odjemalcem v mestu in na deželi, da je

PRESELILA

svojo manufakturno trgovino iz Nadškofijske ulice št. 5 v Gosposko ulico št. 11 (Via Carducci.)

Pri tej priliki uljudno naznanja slavnemu občinstvu, da sva povečala svojo trgovino s tem, da sva vpeljala razno modno blago.

Cene nizke, blago prve vrste, postrežba strogo slovanska.

Priporočam se za nadaljno naklonjenost in obila naročila z odličnim spoštovanjem

IVANČIČ & KURINČIČ
manufakturna in modna trgovina
Gorica, Gosposka ulica št. 11.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil IV. četrtletja, t. j. mesecev oktobra, novembra in decembra 1908,

začne v

ponedeljek, 7. marca 1910,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrtke in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Dne 9., 12., 16., 18. in 23. marca bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 5. pop.

V Gorici, 29. januarja 1910.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredl Rašela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadičce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinje, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Priporočajte med seboj

trgovino

J. Medved

Gorica

Corso Verdi 38.

Postrežba strogo solidna.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso
upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno
pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne
cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrjeni najine nove
amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče števil. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfišjevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomere barve po K 1-40, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je posebej priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne boleži, žlezni otroki, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preliče se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čl. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijska pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Na prodaj sti:

a) posestvo na Ljubinu, županstvo Tolmin in b) posestvo v Volčah, županstvo Volče. Vsako izmed teh posestev obstoji iz hiše, hleva, gospodarskih poslopij, njiv, travnikov, senošet, pašnikov in gozdov. Cene primerne, pogoji ugodni. Natančneje pojasnila daje načelnikstvo

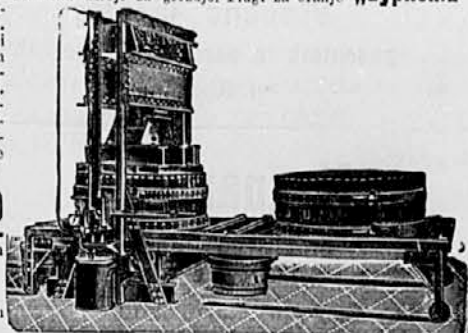
„Tolminske hranilnice in posojilnice“

registrovane zadruga z neomejeno zavezo.

Najboljše stiskalnice za vino in oljke

sc naše stiskalnice najno- z dvojnimi pritiskom za ne- največja uporaba, večja od dravilne stiskalnice. Najboljša samogonilne škropilnice za trte, ki same delajo brez dviganja ročaja. Mastilni stroji za grozdje. Plugi za oranje „Syphonla“

Ph. Mayfarth & Co

tovarna gospodarskih in vinskih strojev

Dunaj, II. Taborstrasse 71, Dunaj, II.

obdarovan v vseh državah z več ko 620 zlatimi in srebrnimi in častnimi kolajnami.

Zastopniki in prodajalci se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani.

Pozor: Ne kupujte slabih ponarejanj naših znamenitih vinskih strojev „Herkules“.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Giede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se tople priporočam

ANTON BREŠČAK.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ % (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- na vknjižbo po 5 $\frac{1}{4}$ % (pet in en četrt od sto);
- „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto).

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Priporočajte med seboj

manufakturno trgovino

FRANC RAVNIKAR

Gorica = Raštelju št. 16 = Gorica.